

SVEA HOVRÄTT
Patent- och
marknadsöverdomstolen
Rotel 020109

PROTOKOLL
2025-03-14
2025-05-13
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 16
Mål nr PMÖ 15273-24

RÄTTEN

F.d. hovrättslagmannen Peter Strömberg samt hovrättsråden Annika Malm och Göran Söderström, referent och protokollförare

FÖREDRAGANDE

Specialistföredraganden Charlotta Nilsson (2025-03-14) och referenten (2025-05-13)

PARTER

Klagande

Momento Film AB, 556857-2795
Södermannagatan 39
116 40 Stockholm

Ombud: Advokaten G.L.

Motpart

B.B.,

Ombud: Advokaterna S.S. och M.J.

SAKEN

Avvisad talan m.m.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och marknadsdomstolens beslut 2024-10-24 i mål nr PMT 5082-24

Genom det överklagade beslutet avvisade Patent- och marknadsdomstolen Momento Film AB:s (Momento) talan om fastställelse av att B.B. inte har upphovsrätt eller rätt enligt avtal till den film som Momento producerat med titeln Madame Luna samt att Momento inte gör intrång i någon sådan rätt genom att framställa exemplar av och tillgängliggöra filmen för allmänheten. Vidare avvisades

Dok.Id 2181744

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 00

E-post: svea.avd2@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

bevisning och Momento förpliktades att ersätta B.B. för rättegångskostnader.

Momento har yrkat att Patent- och marknadsöverdomstolen ska undanröja Patent- och marknadsdomstolens avvisningsbeslut och återförvisa målet dit. Momento har vidare yrkat att Patent- och marknadsöverdomstolen ska befria bolaget från skyldigheten att ersätta B.B. för rättegångskostnader i Patent- och marknadsdomstolen och i stället förplikta honom att ersätta bolaget för rättegångskostnader där.

B.B. har motsatt sig ändring av Patent- och marknadsdomstolens beslut.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen.

Båda parterna har vidhållit det som de gjorde gällande i Patent- och marknadsdomstolen samt utvecklat sin rättsliga argumentation ytterligare.

Efter föredragning fattar Patent- och marknadsöverdomstolen följande

BESLUT (att meddelas 2025-06-12)

Patent- och marknadsöverdomstolen undanröjer Patent- och marknadsdomstolens beslut och återförvisar målet dit för fortsatt behandling.

Skälen för beslutet

Den fråga som Patent- och marknadsöverdomstolen har att pröva är om Momento ska tillåtas att föra en negativ fastställsetalan.

Enligt 13 kap. 2 § rättegångsbalken får en talan om fastställelse huruvida ett visst rättsförhållande består eller inte består tas upp till prövning, om ovisshet råder om rättsförhållandet och detta är till förfång för kändan. Kravet på att det ska vara fråga om ett rättsförhållande innebär att det ska röra ett konkret rättsligt förhållande (eller

icke-förhållande) mellan parterna och att talan inte får avse rena sakförhållanden. Kravet innebär vidare att talan måste anknyta till minst en rättsföljd och att yrkandet om en viss rättsföljd måste ha en tillräckligt tydlig koppling till konkreta omständigheter som åberopas som grund. Rättsförhållandet som talan gäller måste således vara så preciserat att verkan av att det fastställs att förhållandet består eller inte består kan överblickas. En negativ fastställsetalan kan vara ett sätt att värja sig mot en förutsedd fullgörelsetalan och fastställsedomen får sitt värde genom rättskraften. Bestämmelsen är fakultativ. I detta ligger ett krav på att fastställsetalan med hänsyn till omständigheterna framstår som lämplig för att den ska tas upp till prövning (Se ”Miljöprocesserna i USA” NJA 2013 s. 209, punkterna 6 och 7 med där gjorda hänvisningar).

Av paragrafens tredje stycke framgår vidare att om det finns andra regler om rätten att föra en fastställsetalan så gäller dessa regler. Någon sådan särreglering finns inte på upphovsrättsområdet. (Jfr den talerättertsregel som finns i bl.a. 17 kap. 7 § patentlagen, 2024:945. Även på varumärkesområdet fanns tidigare en särskild regel om fastställsetalan som dock slopades i samband med införandet av den nya varumärkeslagen, 2010:1877, se prop. 2009/10:225 s. 275 f.)

Patent- och marknadsöverdomstolen gör följande bedömning.

Enligt Patent- och marknadsöverdomstolen måste Momentos yrkande läsas och tolkas i sin helhet. Som domstolen uppfattat det vill Momento få fastställt att bolaget genom att framställa exemplar av och tillgängliggöra filmen ”Madame Luna” inte gör intrång i någon upphovsrätt som tillkommer B.B. och inte heller agerar i strid med någon rätt som kan tillkomma honom enligt parternas avtal. Av utredningen i målet framgår att parterna tidigare ingått avtal med varandra i vilka rättigheterna till en dokumentärfilm med titeln ”Madame Luna” reglerats. Enligt Patent- och marknadsöverdomstolen gäller talan sålunda ett rättsförhållande i den mening som avses i 13 kap. 2 § rättegångsbalken. Det förhållandet att rättskraften i ett kommande avgörande är begränsad till parterna i målet och således inte omfattar andra aktörer som kan ha rättigheter till filmen förändrar inte detta. Rättsförhållandet är vidare tillräckligt preciserat. Talan kan visserligen behöva förtydligas och justeras,

men detta är frågor som kan hanteras inom ramen för rättens materiella processledning under den fortsatta förberedelsen i målet.

Det står vidare klart att det råder ovisshet om rättsförhållandet mellan parterna som är till förfång för Momento. Momentos talan är ägnad att undanröja denna ovisshet.

Sammantaget gör Patent- och marknadsöverdomstolen bedömningen att Momentos fastställsetalan uppfyller de krav som anges i 13 kap. 2 § rättegångsbalken och att den framstår som lämplig. Talan ska alltså tas upp till prövning. Patent- och marknadsdomstolens beslut ska därför undanröjas och målet visas åter till dit för fortsatt behandling.

Rättegångskostnader

Det ankommer på Patent- och marknadsdomstolen att efter återupptagande av målet pröva frågan om rättegångskostnaderna i Patent- och marknadsöverdomstolen (se 18 kap. 15 § tredje stycket rättegångsbalken).

Överklagande

Det saknas skäl att göra undantag från huvudregeln att Patent- och marknadsöverdomstolens beslut inte får överklagas (se 1 kap. 3 § tredje stycket lagen, 2016:188, om patent- och marknadsdomstolar). Detta beslut får därför inte överklagas.

Göran Söderström
Protokollet uppvisat/